

ارتباط بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم

و تحقیقات تهران

Academic Honesty and Academic Achievement among the Students of Science and Research branch of Islamic Azad University of Tehran, Iran

دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۱۱/۲۴؛ دریافت نسخه نهایی: ۱۳۹۲/۷/۲۰؛ پذیرش مقاله: ۱۳۹۲/۱۲/۱۲

H. Reshadatjoo., (Ph.D) & E. Mohajeri., (M.A)

Abstract: In order to identify the relationship between academic honesty and academic achievement, an exploratory research with a correlational approach was conducted among the students of Science and Research branch of Islamic Azad University of Tehran, Iran. The sample included 364 students whom were selected using stratified random sampling. For gathering the data, a questionnaire, namely academic honesty questionnaire and the average of latest semester of students were exploited. The validity of the questionnaire was calculated with Cronbach's alpha which was 84%. The data was analyzed using the SPSS software in two statistical levels, descriptive and inferential. In descriptive level the gathered information was presented as tables and diagrams of frequencies, means and standard deviations, as for the inferential level, Pearson Correlation and Independent T-test was conducted. The results showed that there is significant relation between academic honesty and academic achievement. in terms of academic honesty and academic achievement between male and female students, there is a significant relationship as well. Furthermore, exploring such factors as academic honesty and academic achievement between senior and junior students, no significant difference was found. Also, between the engineering faculty students and management faculty students there was a significant difference academic achievement wise and academic honesty wise.

Keywords: Academic Honesty, Academic Achievement, university student, Iran

حمیده رشادت جو^۱ و اسماعیل مهاجر^۲

چکیده: به منظور بررسی رابطه بین صداقت علمی دانشجویان با پیشرفت تحصیلی آنان، پژوهشی توصیفی از نوع همبستگی در میان دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران انجام شد. نمونه آماری مشتمل بر ۳۶۴ نفر بود، که از طریق نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها، از پرسشنامه صداقت علمی و معدل آخرین ترم گذشته شده دانشجویان برای پیشرفت تحصیلی استفاده گردیده است. برای بررسی پایایی پرسشنامه صداقت علمی، از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که ۸۴٪ بدست آمد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در قسمت آمار توصیفی داده‌های بدست آمده به صورت جداول و نمودارها، فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد، ارائه شد و در قسمت آمار استنباطی، از آزمون همبستگی پیرسون و t مستقل استفاده شد. نتایج نشان داد که بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی همبستگی وجود دارد. همچنین میان دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوت وجود دارد. میان دانشجویان کارشناسی و ارشد از نظر پیشرفت تحصیلی تفاوتی مشاهده نشد اما بین آنها از نظر صداقت علمی تفاوت وجود دارد. میان دانشجویان کارشناسی ترم پایین (سال اول و دوم) و ترم بالا (سال سوم و چهارم) از نظر صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوتی مشاهده نشد. بین دانشجویان دانشکده فنی و دانشکده مدیریت از نظر میزان پیشرفت تحصیلی و صداقت علمی تفاوت وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: صداقت علمی، پیشرفت تحصیلی

۱. دکترای مدیریت آموزش عالی؛ استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

۲. کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران،

esmaelmohajeri@yahoo.com

مقدمه

امروزه در بین همه‌ی سازمان‌هایی که ما را احاطه کرده‌اند، دانشگاه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. زیرا عهده‌دار امر خطیر آموزش و پرورش عالی بوده و زیربنای توسعه‌ی فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی در هر جامعه‌ای است.

فعالیت‌های دانشگاه برای تحقق اهداف آموزشی دانشجویان صورت می‌گیرد، و مهم‌ترین هدف دانشگاه‌ها پیشرفت تحصیلی دانشجویان است. به‌زعم گیج و برلاینر^۱ (۱۹۹۵)، عملکرد دانشجو در یک دوره یا دوره‌های مختلف تحصیلی را پیشرفت تحصیلی وی می‌گویند. به عبارت دیگر پیشرفت تحصیلی، محصول نهایی فرایند یادگیری است که با کمک آموزش و فعالیت‌های تربیتی انجام می‌گیرد. برای پیشرفت تحصیلی ملاک‌های گوناگونی را می‌توان در نظر گرفت که مشهورترین آن میانگین نمرات کلاسی و معدل پایان ترم است.

یکی از مسائلی که هرگاه صحبت از پیشرفت تحصیلی به میان می‌آید، همواره گریبانگیر سازمان‌های آموزشی و به‌ویژه دانشگاه‌ها بوده است، پدیده عدم صداقت علمی است. نحوه دستیابی دانشجو به پیشرفت تحصیلی، همواره برای مسئولین و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش مسئله‌ساز بوده است. این‌که تغییرات حاصل شده در سطح پیشرفت دانشجو را باید ناشی از تلاش وی دانست یا ناشی از کمکی که از دیگران به او می‌دهند و یا از روش‌های دیگر استفاده می‌کند، مشکلی است که باید بررسی گردد. صداقت علمی نحوه دستیابی دانشجو به پیشرفت تحصیلی را مشخص می‌کند. منظور از صداقت علمی، پیشرفتی در سطح علمی دانشجو است که از طریق دیگران و با استفاده از رفتارهای غیرمنصفانه مانند تقلب، سرقت ادبی و... به دست نیامده باشد (آستین و براون^۲، ۱۹۹۹). صداقت علمی یا عدم صداقت علمی پدیده نوظهوری است که به سرعت در سازمان‌های آموزشی و بالأخص در دانشگاه‌ها در حال گسترش است. مکابه و بوورز^۳ (۲۰۰۴)، معتقدند که عدم صداقت علمی پدیده‌ای شایع در تحصیلات است و مشارکت دانشجویان در عدم صداقت علمی و تقلب در حال افزایش است.

این‌که دانشجو چه میزان به اهداف آموزشی تعیین شده دست یافته است، کار آسانی نیست. اندازه‌گیری پیشرفت تحصیلی تنها شاخص نمایانگر میزان یادگیری دانشجو است و بررسی پیشرفت تحصیلی، از این نظر که نمایانگر عملکرد کلی دانشجویان است، حائز اهمیت است. هم‌چنین از طرفی دستیابی به پیشرفت تحصیلی، بدون در نظر گرفتن عوامل فردی مرتبط با آن

-
1. Gage & Berliner
 2. Austin & Brown
 3. McCabe & Bowers

امکان‌پذیر نخواهد بود. بنابراین آگاهی از میزان صداقت علمی در دانشجویان و ارتباطی که می‌تواند با پیشرفت تحصیلی داشته باشد امری بسیار مهم است.

دانشجویان اصلی‌ترین جزء مؤسسات آموزش عالی هستند، ضروری می‌نماید که بخشی از پژوهش‌های خود را بر عوامل مرتبط با پیشرفت تحصیلی آن‌ها و بهبود سازمان‌های آموزشی متمرکز کنیم. صداقت علمی یا به عبارتی دیگر، نحوه دستیابی دانشجو به پیشرفت تحصیلی از این نظر که کیفیت آموزش و ارزیابی آن را زیر سؤال می‌برد، امری بسیار مهم تلقی می‌گردد. صداقت علمی مفهومی جدید در زمینه آموزش و پرورش است و آینده آن، مسئولین را دچار مشکل ساخته است. بررسی این مفهوم نو، از ابعاد مختلف می‌تواند دانش نظری مناسبی را در این زمینه فراهم نماید و علاوه بر آگاهی از مشکل و عوامل مربوطه، مسائل مبتلا به آن‌ها را نیز، تا حدودی از میان بردارد.

ادبیات پژوهش

مطالعه صداقت علمی در دانشگاه به دهه ۱۹۶۰ بازمی‌گردد. صداقت علمی یک مفهوم دو بعدی است و به عوامل مختلفی مربوط می‌شود (بزر و کنون، ۱۹۹۹). به اعتقاد سیمز^۱ (۱۹۹۵) عدم صداقت علمی دانشجویان به نوع دانشکده مربوط می‌شود و شامل مولفه‌های دروغ گفتن به اساتید، نگاه کردن به برگه دیگران و استفاده از کتاب‌شناسی و منابع غلط است. بریمبل و استیونسون^۲ (۲۰۰۵) ابراز می‌دارند که عوامل فردی موجب می‌شود که دانشجویان به تقلب و عدم صداقت علمی روی آورند، از جمله‌ی این عوامل می‌توان به مواردی نظیر جنس، سن و ... اشاره کرد. اما بریمبل و استیونسون (۲۰۰۵) عوامل موقعیتی و زمینه‌ای را در عدم صداقت علمی مؤثر می‌دانند. به‌زعم چپمن^۳ (۲۰۰۴) افزایش تعداد دانشجویان در کلاس، کاهش نظارت، دشواری و اهمیت آزمون، نزدیک به هم نشستن دانشجویان متغیرهای موقعیتی هستند که موجب تشویق افراد به تقلب می‌شوند. با پیشرفت فناوری‌های نوین، فرصت بروز فعالیت‌های غیرصادقانه در حال افزایش است. سادگی و دسترسی آسان به اینترنت، سرقت ادبی اینترنتی را بسیار فراگیر نموده است. سرقت ادبی و جعل اسناد دانشگاهی پدیده‌ای نوین نیست، تنها شیوه‌های مورد استفاده و فناوری‌های موجود این نوع سرقت را تسهیل کرده است (کی یل^۴، ۲۰۰۶).

1. Sims
2. Bramble & Stevenson
3. Chapman
4. Keil

ارتباط بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم...

کمیل کلیک^۱ (۲۰۰۹)، به منظور بررسی ادراک دانشجویان دانشگاه از صداقت علمی به عنوان یک عامل مرتبط با جنسیت و نوع دانشگاه و رشته‌ی پژوهشی را در دانشکده‌های مهندسی و اقتصاد و مدیریت سه شهر بزرگ ترکیه انجام داد. نمونه‌ی پژوهش وی شامل ۲۱۸۴ نفر از دانشجویان بود. نتایج پژوهش وی بیانگر این مهم بود که تمایل دانشجویان به تقلب بیشتر از تمایل آن‌ها به دزدی ادبی است. هم‌چنین نمره صداقت علمی دانشجویان دختر و دانشجویان دانشکده‌ی اقتصاد و مدیریت و دانشجویان دانشگاه‌های دولتی بالاتر از دیگر گروه‌ها بود. هدرینگتون و فلدمن^۲ (۱۹۶۴)، با پژوهشی که در ۷۸ دانشکده انجام دادند فهمیدند که ۵۹٪ دانشجویان دست کم یک بار در طول تحصیلات خود، تقلب کرده‌اند. هاستون و زیف^۳ (۱۹۷۶) در پژوهشی که میان دانشجویان انجام دادند به این نتیجه رسیدند که دزدی ادبی و عدم صداقت علمی یادآوری مباحث ذخیره شده در ذهن را کاهش می‌دهد.

نظیر و اسلام (۲۰۱۰)، پژوهشی را در مورد درک دانشجویان پاکستانی از صداقت علمی انجام دادند و به این نتیجه رسیدند که دانشجویانی که در فعالیت‌های غیرصادقانه‌ی علمی مشارکت می‌کنند، این فعالیت را بسیار ناچیز می‌شمارند. به علاوه آن‌ها، جریمه‌های کمتری را نیز برای فعالیت‌های غیرصادقانه که جدیت کمتری دارند، پیشنهاد می‌کنند. کونگ و همکاران^۴ (۲۰۱۰)، در پژوهشی به بررسی صداقت علمی ادراک شده بین دانشجویان و کارکنان دانشگاه در هنگ کنگ پرداختند. در این پژوهش مشخص شد که نظر دانشجویان و کارکنان در مورد میزان اهمیت دزدی ادبی و تبانی یکسان نیست. دانشجویان اغلب به واسطه‌ی فشار برای دریافت نمره‌ی بالاتر و دستورالعمل‌های مبهم معلمان دست به بی‌صداقتی علمی می‌زنند، کارکنان دانشگاه به ندرت سوء رفتار را به دانشگاه گزارش می‌دهند و موضوع را با استانداردهای خود حل و فصل می‌کنند. بمبارو^۵ (۲۰۰۷)، در پژوهشی به بررسی شیوه‌ی استفاده از واکنش مخاطبان به آموزش صداقت علمی در دانشگاه دیکینسون پنسیلوانیای آمریکا پرداخت. نتایج پژوهش وی حاکی از این است که جلسات آموزشی خودداری از سرقت ادبی در بین دانشجویان سال اول به آن‌ها در حفظ قوانین خودداری از سرقت ادبی کمک می‌نماید. مکابه و بوورز^۶ (۲۰۰۴)، با پژوهشی به این نتیجه رسیدند که عدم صداقت علمی پدیده‌ای شایع در تحصیلات است و

-
1. Celik
 2. Hetherington and Feldman
 3. Huston & Ziff
 4. Kong et al.
 5. Bombaro
 6. McCabe & Bowers

تحلیل‌های طولی آن‌ها نشان داد که فراوانی میزان دخیل بودن دانشجویان در عدم صداقت علمی و تقلب در حال افزایش است.

با توجه به میزان شیوع عدم صداقت علمی و تأثیر آن در متزلزل نمودن کیفیت آموزش و ارزشیابی و پژوهش‌های اندک، پژوهش در این زمینه ضروری و مهم به نظر می‌رسد. هم‌چنین، صداقت علمی مفهومی جدید در زمینه آموزش و پرورش است و آینده آن، مسئولین را دچار مشکل ساخته است. بررسی این مفهوم نو، از ابعاد مختلف می‌تواند دانش نظری مناسبی را در این زمینه فراهم نماید و علاوه بر آگاهی از مشکل و عوامل مربوطه، مسائل مبتلا به آن‌ها را نیز، تا حدودی از میان بردارد. لذا هدف پژوهش حاضر، تعیین رابطه بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان بود. فرضیه‌های پژوهش عبارت بود از:

- بین میزان صداقت علمی دانشجویان علوم و تحقیقات و میزان پیشرفت تحصیلی آن‌ها رابطه مثبت وجود دارد.

- بین دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوت معنادار وجود دارد.

- بین دانشجویان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد از نظر میزان صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوت معنادار وجود دارد.

- بین دانشجویان ترم پایین (سال اول و دوم) و دانشجویان ترم بالا (سال سوم و چهارم) در مقطع کارشناسی از نظر میزان صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوت معنادار وجود دارد.

- بین دانشجویان دانشکده فنی و دانشکده مدیریت از نظر میزان صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوت معنادار وجود دارد.

روش پژوهش

این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود که ارتباط بین متغیرهای صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی مورد بررسی قرار گرفت. به دلیل این‌که توزیع پرسشنامه‌ها و جمع‌آوری آن‌ها در تمامی دانشکده‌ها به دلیل زمان بر بودن آن برای محقق امکان‌پذیر نبود بنابراین به صورت تصادفی دو دانشکده به عنوان نمونه انتخاب شد و جامعه‌ی آماری یا گروه کلی مورد مطالعه در این پژوهش را دانشجویان دانشکده‌های «مدیریت و اقتصاد» و «فنی و مهندسی» دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران تشکیل می‌دهند. نمونه این پژوهش شامل ۳۶۴ نفر بود که بر اساس جدول مورگان با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب گردید. به علاوه در این پژوهش از ابزارهای زیر استفاده گردید:

ارتباط بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم...

- پرسشنامه صداقت علمی: این پرسشنامه محقق ساخته است که برای سنجش صداقت علمی دانشجویان تهیه شده است. این پرسشنامه دارای ۲ بعد و ۱۲ گویه است. این ۲ بعد، عدم تقلب و عدم سرقت ادبی را توضیح می‌دهد. به هرکدام از این ابعاد ۶ گویه اختصاص داده شده است. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرتی ۴ درجه‌ای تنظیم شده است، به این صورت که هر آزمودنی باید یکی از ۴ گزینه‌ی هرگز، بندرت، غالباً و همیشه را علامت بزند. برای تعیین روایی پرسشنامه صداقت علمی، ابتدا پژوهشگر با مطالعه پژوهش‌های دیگر پیرامون صداقت علمی، پرسشنامه‌ای با ۲ بعد و ۱۸ گویه طراحی نمود. با بحث و تبادل نظر اساتید و دانشجویان جامعه مورد نظر، تعدادی از گویه‌ها که از روایی لازم برخوردار نبودند، حذف گردید. و برای روش بررسی پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که در پژوهش حاضر ۰/۸۴ دست آمده است.

- میانگین کل نمرات: میانگین کل نمرات آخرین ترم گذرانده شده دانشجویان به‌عنوان شاخص پیشرفت تحصیلی آن‌ها در نظر گرفته شده است.

در این پژوهش برای افزایش روایی محتوایی پرسشنامه از ابزارهای زیر استفاده شده است.

- بررسی و مطالعه پرسشنامه و سوال‌هایی که در پژوهش‌های مشابه مورد استفاده قرار گرفته‌اند.
- مطالعه مقالات و کتب متعدد در رابطه با موضوع، مدل‌های مربوط و کلیه مسائل مرتبط با آن
- مشاوره با افراد صاحب نظر و اخذ راهنمایی از آنان و همچنین نظر اساتید راهنما و مشاور.

به‌منظور اجرای این پژوهش و جمع‌آوری اطلاعات ابتدا از دانشجویان خواسته شد که به پرسشنامه صداقت علمی پاسخ دهند و معدل آخرین ترم گذرانده خود را نیز در برگه‌هایشان درج کنند. سرانجام داده‌های جمع‌آوری شده با روش‌های ضریب همبستگی و t مستقل مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌های پژوهش

در این پژوهش (۴۸،۶۲) درصد از پاسخ دهندگان زن و (۵۱،۳۷) درصد ایشان مرد بوده‌اند. همچنین (۵۷،۱۴) درصد آن‌ها از دانشجویان فنی و مهندسی و (۴۲،۸۵) درصد از دانشکده مدیریت و اقتصاد بودند. به‌علاوه (۶۶،۴۸) درصد از پاسخ‌دهندگان را دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد و (۳۳،۵) درصد آن‌ها را دانشجویان کارشناسی (ترم پایین و ترم بالا) تشکیل می‌دادند.

همان‌طوری که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود میانگین صداقت علمی ۲۴،۹۶ و پیشرفت تحصیلی ۱۶،۵۵ است.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پیشرفت تحصیلی، صداقت علمی و ابعاد آن

متغیر	میانگین	انحراف معیار
پیشرفت تحصیلی	۱۶,۵۵	۱,۶۴
صداقت علمی	۲۴,۹۶	۶,۴۶
عدم تقلب	۱۲,۱۰	۱۴
عدم سرقت ادبی	۱۳,۰۳	۱۴

جدول ۲. سطح معناداری صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی

	۲	۳	۴
صداقت علمی	۰,۰۰
میزان ۲. عدم تقلب	۱	۰,۰۰
عدم سرقت ادبی		۱	۰,۰۱
میزان ۴. پیشرفت تحصیلی			۱

ادامه جدول ۲. ضریب همبستگی صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی

	۲	۳	۴
صداقت علمی	۰,۲۱
میزان ۲. عدم تقلب	۱	۰,۲۷
عدم سرقت ادبی		۱	۰,۱۱
میزان ۴. پیشرفت تحصیلی			۱

در جدول ۲ سطح معناداری نشان می‌دهد که صداقت علمی ($\text{sig}=0,00$) با پیشرفت تحصیلی دانشجویان با ضریب همبستگی (۰,۲۱) رابطه معنی‌داری دارد ($p<0,05$). به علاوه عدم تقلب ($\text{sig}= 0,00$) با پیشرفت تحصیلی دانشجویان با ضریب همبستگی (۰,۲۷) نیز رابطه

ارتباط بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم...

معنی داری دارد. و سرقت ادبی ($Sig=0,01$) با پیشرفت تحصیلی دانشجویان با ضریب همبستگی ($0,11$) نیز رابطه معناداری دارد ($P<0,05$).

جدول ۳. خلاصه نتایج تفاوت میان دانشجویان از نظر صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی

پیشرفت تحصیلی	صداقت علمی	عدم تقلب	عدم سرقت ادبی
$t=-2,66$	$t=-3,49$	$t=-2,70$	$t=-3,55$
$Sig=0,008$	$Sig=0,02$	$Sig=0,05$	$Sig=0,012$
$P<0,05$	$P<0,05$	$P=0,05$	$P<0,05$
$t=6,16$	$t=2,29$	$t=3,89$	$t=0,31$
$Sig=0,00$	$Sig=0,02$	$Sig=0,01$	$Sig=0,052$
$P<0,05$	$P<0,05$	$P<0,05$	$P<0,05$
$t=-6,38$	$t=-3,72$	$t=-6,19$	$t=-2,31$
$Sig=0,17$	$Sig=0,001$	$Sig=0,05$	$Sig=0,53$
$P<0,05$	$P>0,05$	$P=0,05$	$P>0,05$
$t=-1,35$	$t=-0,27$	$t=0,45$	$t=0,51$
$Sig=0,12$	$Sig=0,12$	$Sig=0,58$	$Sig=0,60$
$P<0,05$	$P<0,05$	$P<0,05$	$P<0,05$

همچنین میانگین صداقت علمی در دختران ۲۶,۳۹ و در پسران ۲۴,۱۶ است. پس دختران از صداقت علمی بالاتری نسبت به پسران برخوردارند و میانگین معدل تحصیلی در دختران ۱۶,۷۹ و در پسران ۱۶,۳۳ است. پس دختران از پیشرفت تحصیلی بالاتری نسبت به پسران برخوردارند. میانگین عدم تقلب در دختران ۱۲,۶۷ و در پسران ۱۱,۶۹ است، پس دختران از میانگین عدم تقلب بالاتری از پسران برخوردارند. به علاوه میانگین عدم سرقت ادبی در دختران ۱۳,۷۷ و در پسران ۱۲,۴۶ است، پس دختران از میانگین عدم سرقت ادبی بالاتری از پسران برخوردارند.

همچنین میان دانشجویان کارشناسی و ارشد از نظر میزان پیشرفت تحصیلی و سرقت ادبی تفاوت معنادار وجود ندارد، اما از نظر میزان صداقت علمی و عدم تقلب تفاوت معنادار وجود دارد. میانگین صداقت علمی در دانشجویان کارشناسی ۲۳,۰۷ و در دانشجویان ارشد ۲۶,۲۰ است، پس دانشجویان کارشناسی از میانگین صداقت علمی پایین تری نسبت به دانشجویان ارشد

برخوردارند. میانگین عدم تقلب در دانشجویان کارشناسی ۱۰,۷۳ و در دانشجویان ارشد ۱۲,۸۶ است، پس دانشجویان کارشناسی از میانگین تقلب پایین‌تری نسبت به دانشجویان ارشد برخوردارند.

هم‌چنین از دیگر نتایج به‌دست آمده در تحلیل استنباطی، می‌توان گفت که؛ میان دانشجویان کارشناسی ترم پایین و ترم بالا از نظر میزان صداقت علمی، تقلب، سرقت ادبی و پیشرفت تحصیلی تفاوت معنادار وجود ندارد. به‌علاوه بین دانشجویان دانشکده فنی و دانشکده مدیریت از نظر میزان صداقت علمی، تقلب و پیشرفت تحصیلی تفاوت معنادار وجود دارد. اما بین آن‌ها از نظر میزان سرقت ادبی تفاوت معنادار وجود ندارد. میانگین صداقت علمی در دانشجویان دانشکده فنی ۲۴,۴۲ و در دانشجویان دانشکده مدیریت ۲۶,۰۱ است، پس دانشجویان دانشکده فنی از میانگین صداقت علمی پایین‌تری نسبت به دانشجویان دانشکده مدیریت برخوردارند. میانگین پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده فنی ۱۶,۱۱ و در دانشجویان دانشکده مدیریت ۱۷,۱۴ است، پس دانشجویان دانشکده فنی از میانگین پیشرفت تحصیلی پایین‌تری نسبت به دانشجویان دانشکده مدیریت برخوردارند. هم‌چنین، میانگین عدم تقلب در دانشجویان دانشکده فنی ۱۱,۴۹ و در دانشجویان دانشکده مدیریت ۱۲,۹۰ است، پس دانشجویان دانشکده فنی از میانگین عدم‌تقلب پایین‌تری نسبت به دانشجویان دانشکده مدیریت برخوردارند.

بحث و نتیجه‌گیری

طبق یافته‌های مورد اشاره در جدول شماره یک گروه نمونه شرکت‌کننده در پژوهش شاخص‌های مربوط به به‌کارگیری صداقت علمی را با میانگین ۲۴,۹۶ و میانگین پیشرفت تحصیلی را ۱۶,۵۵ ارزیابی نمودند که نشان می‌دهد این عامل در بین دانشجویان در وضعیت خوب تا خیلی خوبی قرار دارد و برای تعمیم این نتیجه به کل جامعه آماری و به دست آوردن میزان همبستگی بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده گردید که طبق یافته‌های مورد اشاره در جدول سطح معناداری محاسبه شده در این آزمون برابر با «۰.۰» و کوچک‌تر از سطح خطا «۰/۰۵» است و با ضریب همبستگی ۰,۲۱ که به‌دست آمد، نتیجه می‌گیریم صداقت علمی دانشجویان به‌عنوان عاملی موثر بر پیشرفت تحصیلی آن‌ها است. در این رابطه تا کنون پژوهشی در داخل و خارج کشور انجام نگرفته است و با توجه به این‌که طبق ادبیات موجود در این زمینه که نشان می‌دهد صداقت علمی عاملی موثر بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان است و هم‌چنین نتایج این پژوهش می‌تواند زمینه‌ای برای ایجاد پایه‌های نظری مناسب و انجام پژوهش‌های بیشتر باشد.

براساس یافته‌های مورد اشاره در جدول شماره یک گروه نمونه شرکت‌کننده در پژوهش شاخص‌های مربوط به به‌کارگیری صداقت علمی را با میانگین ۱۲,۱۰ ارزیابی نمودند که نشان می‌دهد این عامل نیز در بین دانشجویان در وضعیت خوبی قرار دارد و برای تعمیم این نتیجه به کل جامعه آماری و به‌دست آوردن میزان همبستگی بین عدم تقلب و پیشرفت تحصیلی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده گردید که طبق یافته‌های مورد اشاره در جدول سطح معناداری محاسبه شده در این آزمون برابر با «۰.۰» و کوچک‌تر از سطح خطا «۰.۰۵» است و با ضریب همبستگی ۰,۲۷ که به‌دست آمد، نتیجه می‌گیریم عدم تقلب دانشجویان به‌عنوان عاملی موثر بر پیشرفت تحصیلی آن‌ها است. هاستون و زیف^۱ (۱۹۷۶) در پژوهشی که میان دانشجویان انجام دادند به این نتیجه رسیدند که دزدی ادبی و عدم صداقت علمی یادآوری مباحث ذخیره شده در ذهن را کاهش می‌دهد. بنابراین نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش هاستون و زیف همسو است.

طبق یافته‌های مورد اشاره در جدول شماره یک گروه نمونه شرکت‌کننده در پژوهش شاخص‌های مربوط به به‌کارگیری عدم سرقت ادبی را با میانگین ۱۳,۳ ارزیابی نمودند که نشان می‌دهد این عامل در بین دانشجویان در وضعیت خوبی قرار دارد و برای تعمیم این نتیجه به کل جامعه آماری و به‌دست آوردن میزان همبستگی بین عدم سرقت ادبی و پیشرفت تحصیلی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده گردید که طبق یافته‌های مورد اشاره در جدول سطح معنا داری محاسبه شده در این آزمون برابر با «۰.۱» و کوچک‌تر از سطح خطا «۰.۰۵» است و با ضریب همبستگی ۰,۱۱ که به‌دست آمد، نتیجه می‌گیریم عدم سرقت ادبی دانشجویان به‌عنوان عاملی موثر بر پیشرفت تحصیلی آن‌ها است. کونگ و همکاران^۲ (۲۰۱۰)، در پژوهشی به بررسی صداقت علمی ادراک شده بین دانشجویان و کارکنان دانشگاه در هنگ کنگ پرداختند. در این پژوهش مشخص شد که نظر دانشجویان و کارکنان در مورد میزان اهمیت دزدی ادبی و تبانی یکسان نیست. بنابراین نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش کونگ و همکاران همسو است.

پژوهش حاضر علاوه بر نتیجه اصلی به اطلاعات مهم دیگری نیز دست یافته است. تحلیل توصیفی نشان داد که بین دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوت وجود دارد بدین صورت که دختران هم از نظر صداقت علمی و هم از نظر پیشرفت تحصیلی در سطح بالاتری قرار دارند. هم‌چنین بین دانشجویان دانشکده‌های فنی و مدیریت از نظر میزان پیشرفت تحصیلی تفاوت وجود دارد بدین صورت که میزان پیشرفت تحصیلی و هم‌چنین صداقت علمی در میان دانشجویان دانشکده مدیریت در سطح بالاتری نسبت به دانشکده فنی قرار دارد. در این قسمت از پژوهش، نتایج به دست آمده با نتایج پژوهش‌های

1. Huston & Ziff

2. Kong et al.

دیگری که توسط پژوهشگران مختلف انجام گرفته است، همسو است و پایایی این نتایج را اثبات می‌کند. کمیل کلیک^۱ (۲۰۰۹)، به‌منظور بررسی ادراک دانشجویان دانشگاه از صداقت علمی به عنوان یک عامل مرتبط با جنسیت و نوع دانشگاه و رشته‌ی پژوهشی را در دانشکده‌های "مهندسی" و "اقتصاد و مدیریت" سه شهر بزرگ ترکیه انجام داد. نمونه‌ی پژوهش وی شامل ۲۱۸۴ نفر از دانشجویان بود. نتایج پژوهش وی بیانگر این مهم بود که تمایل دانشجویان به تقلب بیشتر از تمایل آن‌ها به دزدی ادبی است. هم‌چنین نمره صداقت علمی دانشجویان دختر و دانشجویان دانشکده‌ی اقتصاد و مدیریت و دانشجویان دانشکده‌های دولتی بالاتر از دیگر گروه‌ها بود.

از نتایج دیگر پژوهش حاضر این بود که، میان دانشجویان کارشناسی و ارشد و دانشجویان کارشناسی ترم پایین و ترم بالا از نظر صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوتی مشاهده نشد. البته چند تن از پژوهشگران در پژوهش‌های خود به نتایجی متفاوت دست یافته‌اند. البته در این رابطه می‌توان گفت که متناقض بودن نتایج پژوهش با سایر پژوهش‌ها در مورد این دانشگاه صدق می‌کند و می‌تواند با سایر دانشگاه‌های دیگر متفاوت باشد. هم‌چنین ممکن است نتایج حاصل شده در کشورهای در حال توسعه یا کشورهای با بافت دینی و فرهنگی مختلف با نتایج حاصل شده در کشورهای توسعه یافته متفاوت باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

به‌عنوان یک نتیجه کلی می‌توان چنین برداشت نمود که ارزیابی مثبت صداقت علمی که با مرور و بررسی ادبیات به روز در منابع داخلی و خارجی در زمینه رابطه صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی احصاء گردیده‌اند، و با توجه به این که پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکده‌های دانشگاه علوم و تحقیقات با موفقیت ارزیابی گردیده است، حاکی از این هستند که رابطه صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان در دانشگاه علوم و تحقیقات در این پژوهش تایید می‌گردد و با توجه به مولفه‌های صداقت علمی که عبارتند از: عدم تقلب و عدم سرقت ادبی توسط دانشجویانی که رعایت می‌شود و همین‌طوری در مورد دانشجویانی که این موضوع رعایت نمی‌شود اگر شرایطی به‌وجود بیاید مانند این که کمکی در زمان امتحان به دانشجو نشود یا این که در برابر تقلب دانشجو مجازات اعمال گردد و همین‌طور شیوه‌های تدریس استاد به نحوی باشد که نیاز دانشجو را به تقلب از بین ببرد می‌توان تا حد زیادی به پیشرفت تحصیلی دانشجویان امیدوار بود.

ارتباط بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم...

به وجود آوردن شرایطی که منجر به عدم تقلب از سوی دانشجو می شود منجر به پیشرفت تحصیلی دانشجویان می شود. زمانی که دانشجو اطمینان داشته باشد که شرایطی برای تقلب وجود نخواهد داشت، از قبیل این که آوردن برگه یا هر نوع وسیله‌ای در زمان امتحان ممنوع می‌باشد و تمام ناظرین به درستی کار خود را انجام دهند، به هیچ وجه امکان دسترسی به سوالات و جواب آن‌ها قبل از امتحان وجود نخواهد داشت، دانشجو در زمان امتحان با آمادگی و بدون این ذهنیت که با تقلب نمره لازم را به دست خواهد آورد برای خواندن امتحان تلاش بیشتری خواهد کرد و این موضوع باعث پیشرفت تحصیلی او خواهد شد.

ایجاد شرایطی که دانشجو نتواند با سرقت ادبی تکالیف دانشگاهی خود را پیش ببرد منجر به پیشرفت تحصیلی دانشجویان می‌شود. هنگامی که استاد در رابطه با اینکه استفاده کردن از تکالیف دیگران توسط دانشجویان ممنوع است و مجازات در پی خواهد داشت و دانشجویان این موضوع را درک نمایند که این کار باعث از بین رفتن خلاقیت آن‌ها خواهد شد و نمی‌توانند در طول تحصیل هیچ‌کاری علمی از خود داشته باشند دست از این کار خواهند کشید و منجر به عملکرد بهتر و پیشرفت تحصیلی آن‌ها خواهد شد.

پیشنهادات پژوهشی و کاربردی

- از آن جا که بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان همبستگی وجود دارد، اجرای کارگاه‌ها و برنامه‌های ارتقاء صداقت علمی و تلاش برای فرهنگ‌سازی بالابردن ارزش دانش پیشرفت تحصیلی کسب شده از راه صحیح در محیط‌های آکادمیک ضروری به نظر می‌رسد.

- از آن جا که میان دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوت وجود دارد، بایستی مدیران توجه بیشتری به ارتقا سطح صداقت علمی و همچنین پیشرفت تحصیلی دانشجویان پسر نمایند و از طریق ریشه‌یابی دلایل به بهبود آن کمک کنند.

- از آن جا که میان دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد از نظر میزان صداقت علمی تفاوت وجود دارد بایستی در ابتدای ورود دانشجویان کارشناسی به دوره‌های تحصیلی، توافقی‌نامه‌ی صداقت علمی به امضای آن‌ها برسد که در واقع مصادیق تقلب و سرقت ادبی و عواقب آن به تفصیل در متن آن گنجانده شده است، همانطور که در بسیاری از دانشگاه‌های بزرگ دنیا این امر در حال انجام است.

- از آن جا که بین دانشجویان دانشکده فنی و مهندسی و دانشجویان دانشکده مدیریت از نظر میزان پیشرفت تحصیلی و صداقت علمی تفاوت وجود دارد، به مدیران دانشکده فنی و مهندسی

پیشنهاد می‌گردد که راهبردهایی را برای ارتقاء صداقت علمی و همچنین به تبع آن پیشرفت تحصیلی دانشجویان آن دانشکده تدوین نمایند.

- برای گردآوری اطلاعات در رابطه با صداقت علمی، ابزاری تهیه گردد که نظر اساتید و مسئولان دانشگاه‌های دیگر نیز در آن گنجانده شود.

در انتها پیشنهاد می‌شود که جهت افزایش ارزش دانش، صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی کسب شده از راه صحیح در محیط‌های آکادمیک، کارگاه‌هایی برگزار نموده و در این زمینه فرهنگ‌سازی نماییم. از آن‌جا که میان دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی تفاوت وجود دارد، بایستی مدیران توجه بیشتری به ارتقا سطح صداقت علمی و همچنین پیشرفت تحصیلی دانشجویان پسر نمایند و از طریق ریشه‌یابی دلایل به بهبود آن کمک کنند. به‌علاوه با توجه به این‌که بین دانشجویان دانشکده فنی و مهندسی و دانشجویان دانشکده مدیریت از نظر میزان پیشرفت تحصیلی و صداقت علمی تفاوت وجود دارد، به مدیران دانشکده فنی و مهندسی پیشنهاد می‌گردد که راهبردهایی را برای ارتقا صداقت علمی و هم‌چنین به تبع آن پیشرفت تحصیلی دانشجویان آن دانشکده تدوین نمایند. هم‌چنین می‌توان این پژوهش را در سایر مقاطع تحصیلی (ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان) و سایر دانشگاه‌ها (دانشگاه‌های دولتی، دانشگاه‌های پیام نور، دانشگاه‌های مجازی، دانشگاه‌های بین‌المللی و ...) انجام داد و نتایج آن‌ها را با هم مقایسه نمود.

منابع

- تحسن زاده، رمضان. (۱۳۸۵). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: نشر ساوالان.
- سیف، علی اکبر (۱۳۹۰). اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی. تهران: نشر دوران.
- مهدیان. (۱۳۸۹). بررسی رابطه باورهای حمایت شده از سوی خود، معلمان و دوستان با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستان‌های شهر کاشمر. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علامه طباطبائی.
- (۱۹۸۴) "میزان نشاط و ارتباط آن با اعتماد نفس دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی".

Cemile Celik. (1995) "Perceptions of university students on academic honesty as related to gender, university type and major" *Journal of American Business*.

E. Hetherington و S.E. Feldman.(1964)"College cheating as a function of subject and situational variables" *Journal of Educational Psychology*.

Houston J.P و T. Ziff. (1976) "Effects of Success and Failure on Creating Behavior" .
Journal of educational psychology.

ارتباط بین صداقت علمی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم...

J.M. Austin. (1999) " *Internet Plagrism Developing Strategies to Curb Students' Dishonesty* ".The internet and higher education :21-23 .

K. J. Chapman. (2004) " Academic Integrity in the business school environment ". *Journal of Marketing Education* :236-249.

McCabe D.L. (2004) " The relation between student cheating and college fraternity ". *NASPA Journal*.

Sims R.L. (1995) "the severity of academic dishonesty ".Psychology in the School.

T.C. Garijalva .(2006) Academic honesty and online courses .*College Students Journal*.